

Kovács Endre
Napló

2016. április 14., csütörtök

Tegnap volt négy hete, hogy Judítom meghalt.

(Szentjóby) Tamás gyakran telefonált, kérdezte, hogy van, adott tippet mit kellene szedni, enni, hogy lehetne változtatni a sorson.

Aztán, amikor már egyedül lettem, hívott, hogy látogassam meg káptalantóti házában. Elmondta, hogy kell menni, de nem tudunk egykönnyen beszélni, ott nincs nagyon térerő, ugyan távoli, de magas fák eltakarják a templomtornyot, a relét.

A tizennégyes kilométerkő és a kőfeszület között felkanyarodtam jobbra, ahogy mondta, a domb felé, onnan már látszott a ház.

Különös rózsaszínű, kékeszöld ablakokkal. Mire odaértem már kint várt a lépcsőfeljárón, az ajtó előtt.

Meglepett. A haja sűrűn állt fölfelé, még mindig szőke, de talán már ősz is. Borotvátlan volt, majdnem szakállas. Mindig, még a nehéz időkben is frissen borotvált volt, igaz az emlék, ami most felvillan, még az az idő volt, amikor nyakkendőt kötöttünk, és David Bowie-t hallgattunk. Most nem támaszkodott mankókra, de látszott, hogy nehezen, fájdalmasan áll és lép. Azt már tudtam, hogy mindkét oldalon csípőprotézist kapott, egy évig nem tudott lemenni az utcára sem, egyszer a mentősök levitték egy székben, aztán visszavitték, pénzért. Ezt mesélte. A ház belül is szép, frissen festett falai tojáshej színűek.

Az ablak alatt kereveten ült, előtte két szék, azon egy nagy és vékony kartondoboz, asztalként szolgált. Fényképek voltak rajta, egy kis kofferből szedte elő őket, mondta, hogy huszonöt éve, amióta hazajött, most látja őket először. Mindenre emlékszik, még a legapróbb részletekre is.

És hogy talált egy levelet, amit Weöres írt neki, miszerint Tamás egyik verse ihlette meg. Igen ám, de ez a vers sokkal gyengébb, mint az övé, annak csak dekorációja, ornamentikája, belülről üres.

Odaadtam a bort, amit vittem, mondtam neki, ez a mi borunk. Kérdeztem, szokott-e még inni, azt mondta, ritkán. Néhány évvel ez előtt idegösszeomlást kapott. A lakásuk ablaka közvetlenül a kínai követség telkére nézett, ahol állandóan építkeztek. Kínai munkások hat vagy nyolc emelet mélysége. Amikor felértek a föld szintjére, egy tenispályát építettek rá. Ezen nem csodálkozott, emlékezett rá, hogy az amerikaiak Belgrádban elsőnek a kínai követséget bombázták le a nagykövettel együtt. De most itt a munkások reggeltől estig elviselhetetlen zajt csaptak. Tamás egész

életében nappal aludt és éjjel dolgozott, fent volt. Erről a rendszerről nagyon nehéz átállni az ellenkezőjére. Sírógörcsöket kapott, ordított. Akkor az orvos nyugtatót, altatót adott neki, azzal viszont már nem tudott meginni semmit sem, pedig addig minden éjjel megivott egy üveg bort.

Aztán valahogy a Nica is szoba került. Mert hogy ő meg mindeközben a kitért ablakban cigarettázva napozott! Mondtam, ő biztos ritkábban jön ide, dolgozik. Á dehogy, mondta, életében nem dolgozott, állandóan csak a görögökkel van elfoglalva, a családdal. Na várj csak, mondta, a laptopjáról felolvasott egy írást, amit a görögökről írt. Még csiszolhatta, nem volt teljesen elégedett, még nem volt eléggé lesújtó, vitriolos. A szöveg érzékeltetése is siralmas kísérlet lenne a részemről, de a legtöbb szóban van egy z betű. Ház, pénz, zeller, Zorba etc.

Kérdeztem, mi van a fiával, látja-e néha. Mondta, hogy meghalt. Egy rendőr hátba vágta, egy anyajegy megsérült, és elrákosodott. Huszonhét éves volt. Láttam, hogy megrázza őt, de az nem hangzott el, hogy nehéz az ilyet *feldolgozni*.

Aztán kérdeztem, mi van a lányoddal, Tajmával. Így vagy úgy, őt is elvesztette. Azt mondta, arrogáns, pimasz, követhetetlen. Csak a baszás és a pénz érdekli. Olyan, mint az anyja. Genfben egy izraeli bankár titkárnője, rengeteget keres. Most elvált, a férje egy angolai raszta festő. Szobafestő. Két gyerekük született, ők is raszták, de a pasinak van már öt vagy hat gyereke Angolában is és másutt is. Az egyiket Genfben akarta hozatni, nem volt könnyű, Tajma segített is neki, de aztán jött a gyerek anyja is vele. Akkor telt be a pohár, amikor bejelentette, hogy van egy újabb gyereke, talán pont Genfben.

Tamás előtt volt néhány régi fénykép. Párizsban készültek. Talán a Luxembourg-kertben. Egy fasorban sétál egy serdülő lány: Tajma. Tamás azt mondja nagyon szerette, szép volt. Látnád most, mutatja, ilyen vastag a combja. Olyan, mint az anyja. Aztán egy fényképről beszél. Tajma anyjának a villája, talán a Réunion-szigeteken. Az úszómedence előtt egy tűzpiros Range Rover mellette egy ezüst Mercedes. Eszembe jut, amikor Tamással összefutunk a rue de Rhône-on, azt mondja, hogy Juli, a felesége vett egy vitorlás hajót a Genfi-tóra és ő most egy akváriumot vesz neki, hogy Juli vitorlázás közben láthassa a halakat.

Rágyújt, rettenetesen köhög. Pár évig nem cigizett, aztán újra. Maga sodorja, mondom neki, szívjon Virginia Goldot. Juditnak néha azt vettem. Az talán erős lenne, mondja. Kívánja, de nem tudja leszívni. Úgy fuldokol tőle, mint régen a hasistól. Erre én most már érzékeny vagyok, mondom neki, nézesse meg magát a tüdőgondozóban. Azt mondja, mit nézessen, és ha azt mondják, hogy terápia, besugárzás, akkor ő abba majd belemegy? Azt érzem, most már én is, hogy talán igaza lehet.

Régi intermédiás diákjai hozzák le ide vagy viszik vissza Pestre. Van egy robogója is, de fél, hogy elesik vele. Kellemetlen hideg szél fúj. Be kellene

menni Tapolcára egy láncot venni, hogy a robogót a ház előtt oda tudja kötni valamihez, egy fához, hogy nehozz ellopják. Csak lépcsőkön lehetne le- vagy felvinni zárt helyre, de nem bírja cipelni. Szeretné megnézni az e-mailjeit is egy pizzériában. Ahol van wi-fi.

A mankókat a hátsó ülésre tesszük. Azt mondja, szereti Tapolcát, olyan, mint egy francia kisváros. Megtaláljuk a boltot. Kiabál az eladókkal, jöjjenek, segítsenek a nyomoréknak! Azok támaszkodnak, beszélgetnek. A legvastagabb láncot veszi. Ott árulják mellette a szerszámot is, amivel aztán bárki elvághatja. Aztán vesz még néhány dolgot, tányérokat, mérőszalagot.

Az első pizzériában nincs wi-fi, csak egy másikban. Hosszúlépést kér, én egy teát. Amíg megnézi a levelezését elkészítik az ételeket, amit rendelt, hogy aztán elvigye becsomagolva a későbbi napokra. Én nem vagyok éhes. Jön a pincér fiú, akire ráförméd, mi ez a borzalmas zene? Ez a rádió, válaszolja az.

Mielőtt a házhoz érénk, összetalálkozunk a szomszédal, azt mondja hozott valamit. Megtaláljuk az ajtó előtt. Felmegyünk a lépcsőkön, a szék, ami az ajtónak van támasztva, eltakarja az ötliteres marmonkanna bort.

Újra a házban. Lassan lemegy a nap, egyre hidegebb van. Mondom neki, lassan elindulok. Tiltakozik, azt hitte, ott alszom. Mondom neki, öt óra körül elkezd szorítani a fogó, a satu, a kaloda. Meg kell innom valamit. Nem szól semmit. Mondom, vigyázz magadra. Azt válaszolja, te is. Mondom, nehozz eless, eltöröd a kezed, a vállad, nem tudsz felállni és nincs térerő. Azt mondja, jó.

Hazafelé. A legkedvesebb tájakon. Elszorul a torkom. Erre jártunk haza Győzőéktől. Itt láttunk először és utoljára búbos bankát.

A faluban megállok a trafikban, kérek a lánytól egy üveg Jim Beamet. Felragyog az arca, ajándék lesz? Nem, mondom, megiszom. Azt mondja, de jó magának.

Otthon. Márai azt mondja, nem a halál a rossz, hanem meghalni. Pál apostol meg azt, hogy aki meghal, az a halálban van. Ezt Szent János is megerősíti, onnan lesz a feltámadás. De a halál, az hol van?

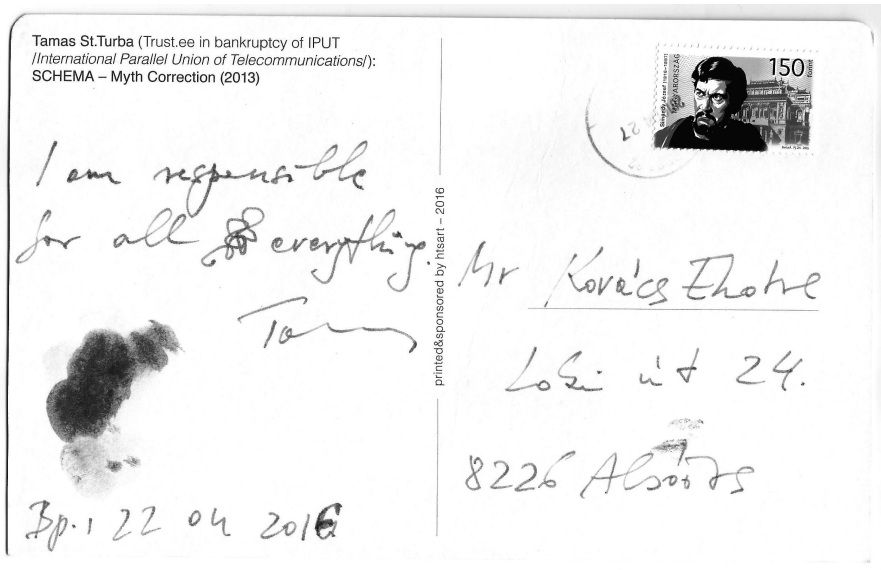
Fent? Vagy lent? És mit csinál ott, az, aki meghalt?

Nézek ki az ablakon, nézem a kertet. Nem nézhetnénk együtt? Innen, vagy onnan?

Nincs más hátra, mint hinni.

Húzom az időt.

Snooker. Mark Selby–Robert Milkins 10:6.

Szentjóby Tamás képeslapjai Kovács Endrének